

CIRCULAR_28

Anàlisi en clau local del Reial decret llei 16/2020, de 28 d'abril, de mesures processals i organitzatives per a fer front al COVID-19 en l'àmbit de l'Administració de Justícia

En el [BOE núm. 119, de 29 d'abril de 2020](#), s'ha publicat el [Real Decreto-Ley 16/2020, de 28 de abril, de medidas procesales y organizativas para hacer frente al COVID-19 en el ámbito de la Administración de Justicia](#). (entrada en vigor 30.04.2020)

Aquesta norma afecta a l'àmbit de l'Administració de Justícia però també a altres sectors de l'activitat econòmica i administrativa. De forma sistematitzada:

I. Mesures en l'àmbit de l'Administració de Justícia, dirigides a procurar una sortida àgil a l'acumulació dels procediments suspesos per la declaració de l'estat d'alarma quan es produeixi l'aixecament de la suspensió. Mesures en previsió de l'augment de litigiositat que s'originarà a conseqüència de les mesures extraordinàries que s'han adoptat i de la conjuntura econòmica derivada de la crisi sanitària. També, mesures de caràcter organitzatiu i tecnològic destinades a afrontar de manera immediata les conseqüències exposades que ha tingut la crisi COVID-19 sobre l'Administració de Justícia.

II. Mesures en l'àmbit concursal i societari, entre d'altres finalitats, per pal·liar l'obstacle addicional que la crisi sanitària ha suposat per a la viabilitat de les empreses concursades; mantenir la continuïtat econòmica de les empreses, professional i autònoms incursos en processos concursals, potenciar i incentivar el finançament d'aquelles per atendre les necessitats transitòries de liquiditat. Igualment, en concordança amb les finalitats indicades en l'apartat anterior, s'estableixen normes per agilitar els processos concursals.

Es tracta, en definitiva, d'evitar que l'escenari posterior a la superació de la crisi del COVID-19 condueixi a declaracions de concurs o obertura de la fase de liquidació d'empreses que podrien ser viables en condicions generals de mercat (valor en funcionament superior al valor de liquidació), amb la consegüent destrucció de teixit productiu i de llocs de treball.

III. Millores tècniques i modificacions legislatives relacionades amb els blocs anteriors, i ajustos puntuals de mesures adoptades en la normativa dictada amb motiu de la crisi sanitària. Entre d'altres, es modifiquen la Llei 9/2017, de 8 de novembre, de contractes del sector públic (procediment obert simplificat), la normativa i els terminis relatius al Registre Civil (expedients matrimoni i comunicació naixements), els Reials decrets lleis 11 i 15/2020 (moratòria arrendaments, disponibilitat plans de pensions autònoms...)

En conseqüència, aquest RDL inclou mesures que afecten, directa o indirectament, a l'activitat administrativa i a l'àmbit de gestió de les entitats locals, i d'altres per al coneixement de la ciutadania.

I. MESURES EN L'ÀMBIT DE L'ADMINISTRACIÓ DE JUSTÍCIA

A. Mesures processals urgents -

1. Habilitació de dies a efectes processals

De manera excepcional per a l'any 2020, es declaren hàbils per a totes les actuacions judicials els dies 11 a 31 del mes d'agost de 2020, que a l'efecte de l'[art. 183 de la Llei orgànica 6/1985, d'1 de juliol, del Poder Judicial](#) es declaren urgents. S'exceptuen d'aquesta previsió els dissabtes, diumenges i festius, tret per a aquelles actuacions judicials per a les quals aquests dies siguin ja hàbils conforme a les lleis processals.

2. Còmput de terminis processals i ampliació del termini per recórrer

- Els terminis processals que haguessin quedat suspesos per aplicació de la [DA 2a del RD 463/2020, de 14 de març](#), tornaran a computar-se des del seu inici, essent per tant el primer dia del còmput el següent hàbil a aquell en el qual deixi de tenir efecte la suspensió del procediment corresponent. Per tant, no es prendrà en consideració el termini que hagués transcorregut prèviament a la declaració de l'estat d'alarma.

- S'amplien per un termini igual al previst en la llei reguladora corresponent els terminis per a l'anunci, preparació, formalització o interposició de recursos contra sentències i altres resolucions que, conforme a les lleis processals, posin fi al procediment i que siguin notificades durant la suspensió de terminis establerta en el [RD 463/2020, de 14 de març](#) (estat d'alarma), així com les que siguin notificades dins dels 20 dies hàbils següents a l'aixecament de la suspensió dels terminis processals.

Aquesta ampliació no s'aplicarà als procediments els terminis dels quals es varen exceptuar de la suspensió d'acord amb la [DA 2a del RD 463/2020](#).

3. Procediment especial en matèria de Família

Es regula un procediment especial, preferent i sumari en qüestions derivades de les mesures adoptades amb motiu de la crisi sanitària relatives a demandes sobre el règim de custòdia i de visites de menors, alteracions en les situacions econòmiques de les persones obligades al pagament de pensions entre cònjuges i aliments.

Aquest assumptes es decidiran a través d'aquest procediment durant la vigència de l'estat d'alarma i fins a 3 mesos després que finalitzi.

4. Impugnació d'ERTOs

Es tramitaran conforme a la modalitat processal de conflicte col·lectiu, les demandes presentades pels subjectes legitimats quan versin sobre les suspensions i reduccions de jornada adoptades en aplicació del que es preveu en l'[art. 23 del RDL 8/2020, de 17 de març](#) (per causes econòmiques, tècniques, organitzatives i de producció relacionades amb el COVID-19) i aquestes mesures afectin a més de 5 persones treballadores.

COVID-19

A més dels subjectes legitimats conforme a l'[art. 154 de la Llei 36/2011, de 10 d'octubre, reguladora de la Jurisdicció Social](#), estarà igualment legitimada per a promoure aquest procediment de conflicte col·lectiu la comissió representativa prevista en la normativa laboral dictada per a pal·liar els efectes derivats del COVID-19 en relació amb els ERTOS als quals es refereix aquest article.

5. Tramitació preferent de determinats procediments

Es tramitaran amb preferència, durant el termini que transcorri entre l'aixecament de la suspensió dels terminis processals declarada per la [DA 2a del RD 463/2020, de 14 de març](#), i fins al 31 de desembre de 2020, els expedients i els procediments següents:

- En matèria de família, els de jurisdicció voluntària en els que s'adoptin mesures sobre prestació d'aliments a fills/files i el nou procediment especial i sumari en matèria de família (*veure punt 3*)
- En l'ordre jurisdiccional civil, els derivats de la manca de reconeixement per part d'una entitat creditora de la moratòria legal en les hipoteques d'habitatge habitual i d'immobles afectes a l'activitat econòmica, reclamacions de les persones arrendatàries per falta d'aplicació de la moratòria prevista legalment o de la pròrroga obligatòria del contracte, procediments concursals de deutors que siguin persones naturals i no tinguin la condició d'empresaris.
- En l'ordre jurisdiccional contenciós administratiu, els recursos contra actes i resolucions de les administracions públiques pels quals es denegui l'aplicació d'ajudes i de mesures previstes legalment per a pal·liar els efectes econòmics de la crisi sanitària.
- En l'ordre social, els processos per acomiadament o extinció de contractes i els derivats de la recuperació de les hores de treball no prestades durant el permís retribuït recuperable ([RDL 10/2020](#)); els procediments del pla MECUIDA ([art. 6 RDL 8/2020](#)); els procediments per a la impugnació individual, col·lectiva o d'ofici dels ERTOS per suspensions de contractes i reducció de jornada per causa de força major i per causa econòmica, tècnica, organitzativa i de producció relacionades amb la crisi sanitària ([art. 22 i 23 RDL 8/2020](#)); i els que se substanciïn per a fer efectiva la modalitat de treball a distància o l'adequació de les condicions de treball ([art. 5 RDL 8/2020](#)).

Tot això, sense perjudici del caràcter preferent que tinguin reconegut altres procediments d'acord amb les lleis processals, si bé, en l'ordre jurisdiccional social, alguns dels procediments indicats en l'apartat anterior tindran caràcter urgent amb caràcter general i seran preferents respecte de tots els que es tramitin en el jutjat, tret dels que tinguin per objecte la tutela dels drets fonamentals i llibertats públiques.

B. Mesures organitzatives i tecnològiques (de l'Administració de Justícia) -art. 19 a 28 i DF 1a-

1. Celebració d'actes processals mitjançant presència telemàtica. Durant la vigència de l'estat d'alarma i fins a 3 mesos després que finalitzi, sempre que els jutjats i altres òrgans judicials disposin dels mitjans tècnics necessaris. S'exceptuen en l'ordre penal els procediments per delictes greus, en els qual la presència física de la persona acusada resulta necessària.

2. Limitació de l'accés a les sales de vistes. Durant el termini indicat en el punt anterior, l'òrgan judicial ordenarà l'accés a les actuacions orals en atenció a les característiques de les sales de vistes.

3. Exploracions medicoforenses. Durant igual termini, sempre que sigui possible, aquests informes podran realitzar-se en base únicament de la documentació mèdica.
4. Dispensa de la utilització de togues.
5. L'atenció al públic, durant aquest termini de 3 mesos, es realitzarà preferentment per via telefònica o a través del correu electrònic habilitat a l'efecte, que es publicarà en la pàgina web de la Gerència Territorial del Ministeri de Justícia. Quan resulti imprescindible acudir a la seu judicial o de la fiscalia, s'establiran protocols per a obtenir cita prèvia, amb la previsió de les particularitats necessàries per a les compareixences davant els jutjats de guàrdia i els de violència sobre la dona.
6. Habilitació per a la creació d'unitats judicials per al coneixement exclusiu d'assumptes derivats del COVID-19.
7. Adopció de mesures per a la distribució temporal de la prestació de serveis pel personal de les oficines judicials amb jornades de treball de dematí i horabaixa -durant l'estat d'alarma i fins tres mesos després-, substitució i reforç de lletrats/letrades en pràctiques -fins el 31.12.2020- (...)
8. [\(DF 1a\)](#) Modificació de la [Llei 18/2011, de 5 de juliol, reguladora de l'ús de les tecnologies de la informació i la comunicació en l'Administració de Justícia](#), per facilitar l'accés remot a les aplicacions utilitzades per a la gestió processal, fomentar així el teletreball, i es modifica el sistema d'identificació i signatura reconeguts, dissociant l'un de l'altre, en els termes que la [Llei 39/2015, d'1 d'octubre, del procediment administratiu comú de les administracions públiques](#)

De conformitat amb la DT 1a, les normes d'aquest RDL s'aplicaran a totes les actuacions processals que es realitzin a partir de la seva entrada en vigor, qualsevol que sigui la data d'inici del procés en què aquelles es produeixin, excepte aquelles normes que tinguin un termini determinat de durada.

II. MESURES CONCURSALS I SOCIETÀRIES -art. 8 a 18 i disposició derogatòria única-

Entre d'altres:

1. Modificació del conveni concursal (reconveni)

Durant l'any següent comptador des de la declaració de l'estat d'alarma, la persona concursada podrà presentar una proposta de modificació del conveni que estigui en període de compliment. La sol·licitud d'acompanyarà d'un pla de viabilitat i un pla de pagaments i la tramitació se subjecta a unes regles formals i temporals específiques. També seran d'aplicació als acords extrajudicials de pagament.

2. Ajornament del deure de sol·licitar l'obertura de la fase de liquidació

S'ajorna durant un any des de l'estat d'alarma el deure de la persona deutora que tingués un conveni subscrit amb les creditors i que previsiblement no el pugui complir, amb la condició que presenti una proposta de modificació del conveni i aquesta s'admeti a tràmit dins aquest termini.

COVID-19

Durant aquest termini no s'obrirà la fase de liquidació encara que la creditora acrediti l'existència de qualque fet que pugui fonamentar la declaració de concurs.

3. Modificació d'acords de refinançament

Durant el termini d'1 any a comptar des de l'estat d'alarma, es permet que les persones deutores amb un acord de refinançament homologat posin en coneixement del jutjat competent per a la declaració de concurs que han iniciat o pretenen iniciar negociacions amb les creditors per a modificar l'acord en vigor o fer-ne un de nou, encara que no hagi transcorregut 1 any des de la sol·licitud d'homologació anterior.

4. Ampliació de la suspensió del deure de sol·licitar la declaració del concurs de creditors

Els deutors que estiguin en estat d'insolvència no tindran el deure de sol·licitar la declaració de concurs fins el 31 de desembre de 2020. Fins aquesta data, els jutges no admetran a tràmit les sol·licituds de concurs necessari que s'hagin presentades des de la declaració de l'estat d'alarma, i es preveu que a l'efecte de la causa legal de dissolució per pèrdues no es computin les del present exercici.

En concordança, es deroga l'[art. 43 del RDL 8/2020, de 17 de març](#), que establia la suspensió del deure de sol·licitar el concurs durant la vigència de l'estat d'alarma i preveia que els jutges no admetrien a tràmit sol·licituds de concurs necessari fins transcorreguts 2 mesos des de la finalització d'aquest estat.

5. Agilitació del procés concursal

Finalment, per a evitar el previsible augment de litigiosidad en relació amb la tramitació de concursos de creditors en els Jutjats del Mercantil i de Primera Instància, s'estableixen una sèrie de normes d'agilitació del procés concursal, com la confessió de la insolvència, la tramitació preferent de determinades actuacions tendents a la protecció dels drets dels treballadors, a mantenir la continuïtat de l'empresa i a conservar el valor de béns i drets, així com la simplificació de determinats actes i incidents (subhastes, impugnació d'inventari i llistes de creditors o aprovació de plans de liquidació).

IV. MILLORES TÈCNIQUES, MODIFICACIONS LEGISLATIVES I AJUSTOS PUNTUALS DE LA NORMATIVA DICTADA

1. -DF 3a- Modificació de l'article [159.4 de la Llei 9/2017, de 8 de novembre, de contractes del sector públic](#) (procediment obert simplificat), en concordança amb la modificació ja operada per la [DF 7a del RDL 11/2020, de 21 d'abril](#). S'eliminen les referències a "l'acte públic" d'obertura de sobres/arxius electrònics.

2. -DA 1a- Ampliació de terminis en l'àmbit del Registre Civil respecte als expedients d'autorització per a contreure matrimoni i de comunicació de naixements en centres sanitaris.

COVID-19

- En els expedients d'autorització per a contreure matrimoni en els quals hagués recaigut resolució estimatòria es concedirà automàticament un termini d'1 any per a la celebració del matrimoni, a computar des de la finalització de l'estat d'alarma. Aquesta ampliació també s'aplicarà als expedients en els quals no hagués transcorregut el termini d'un any des de la publicació d'edictes, de la dispensa o de les diligències substitutòries que preveu l'[art. 248 del Reglament de la Llei del Registre Civil](#).

- Durant la vigència de l'estat d'alarma i fins a tres mesos després de la seva finalització s'ampliarà a 5 dies naturals el termini de 72 hores que els centres sanitaris tenen establert per a comunicar els naixements ([art. 46.1 Llei 20/2011 registre civil](#)).

4. -DF 4a- En atenció a l'evolució de la pandèmia i els efectes de la crisi sanitària en els ingressos de moltes llars, s'amplien 2 mesos més (fins el 30.06.2020), els terminis establerts en els [art. 4 i 8 del RDL 11/2020, de 31 de març](#), perquè la persona arrendatària d'habitatge habitual pugui realitzar la sol·licitud d'ajornament temporal i extraordinari del pagament de la renda.

També es modifiquen determinats aspectes de l'[art. 9 del RDL 11/2020](#) "Aprovació d'una línia d'avalis per a la cobertura per compte de l'Estat del finançament a arrendataris en situació de vulnerabilitat social i econòmica a conseqüència de l'expansió del COVID-19" a fi de donar major agilitat a la tramitació de la línia d'ajudes transitòries de finançament, de manera que pugui estar operativa per a les persones arrendatàries en situació de vulnerabilitat en el termini més breu possible.

3. -DF 4a i 5a- Es realitzen ajustos puntuals en la redacció de la [DA 20a del RDL 11/2020, de 31 de març](#). Entre d'altres aspectes, s'amplia la possibilitat de disponibilitat de plans de pensions per a les persones per compte propi o autònoms als casos en què, sense cessar l'activitat, hagin tingut una reducció de, almenys, el 75 % en la facturació a conseqüència de la situació de crisi sanitària, i correlativament es modifica la redacció de l'[art. 23 del RDL 15/2020, de 21 d'abril](#), en relació a la concreció de la justificació acreditativa d'aquesta situació davant l'entitat gestora de fons de pensions.

FONT: BOE <https://www.boe.es/buscar/act.php?id=BOE-A-2020-4705>

DATA: 29.04.2020